

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ തൃതീയസ്കന്ധേ ദ്വാവിംശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ തൃതീയസ്കന്ധേ ദ്വാവിംശോധ്യായഃ ॥

മൈത്രേയ ഉവാച

ഏവമാവിഷ്കൃതാശേഷഗുണകർമ്മോദയോ മുനിം |
സപ്രീഡ ഇവ തം സമ്രാഡുപാരതമുവാച ഹ || 1 ||

മനുരുവാച

ബ്രഹ്മാസൃജത്വമുഖതോ യുഷ്മാനാത്മപരീപ്സയാ |
ഛന്ദോമയസ്തപോവിദ്യായോഗയുക്താനലമ്പടാൻ || 2 ||

തത്രതാണായാസൃജച്ചാസ്ഥാനോഃസഹസ്രാത്സഹസ്രപാത് |
ഹൃദയം തസ്യ ഹി ബ്രഹ്മ ക്ഷത്രമംഗം പ്രചക്ഷതേ || 3 ||

അതോ ഹൃന്യോന്യമാത്മാനം ബ്രഹ്മ ക്ഷത്രം ച രക്ഷതഃ |
രക്ഷതി സ്ഥാവ്യയോ ദേവഃ സ യഃ സദസദാത്മകഃ || 4 ||

തവ സന്ദർശനാദേവച്ഛിന്നാ മേ സർവസംശയാഃ |
യത്ത്വയം ഭഗവാൻ പ്രീത്യാ ധർമ്മമാഹ രിരക്ഷിഷോഃ || 5 ||

ദിഷ്ട്വാ മേ ഭഗവാൻ ദൃഷ്ടോ

ദുർദർശോ യോക്താത്മനാം |

ദിഷ്ട്വാ പാദരജഃ സ്പൃഷ്ടം

ശീർഷ്ണാ മേ ഭവതഃ ശിവം || 6 ||

ദിഷ്ട്യാ ത്വയാനുശിഷ്ടോഽഹം കൃതശ്ചാനുഗ്രഹോ മഹാൻ |
അപാവൃതൈഃ കർണരന്ധ്രൈർജുഷ്ടാ ദിഷ്ട്യാശതീർഗിരഃ || 7 ||

സ ഭവാനുഹിതൃസ്നേഹപരിക്ലിഷ്ടാത്മനോ മമ |
ശ്രോതുമർഹസി ദീനസ്യ ശ്രാവിതം കൃപയാ മൂനേ || 8 ||

പ്രിയവ്രതോത്താനപദോഃ സ്വസേയം ദുഹിതാ മമ |
അൻവിച്ഛതി പതിം യുക്തം വയഃശീലഗുണാദിഭിഃ || 9 ||

യദാ തു ഭവതഃ ശീലശ്രുതരൂപവയോഗുണാൻ |
അശൃണോന്നാരദാദേഷാ ത്വയാസീതുകൃതനിശ്ചയാ || 10 ||

തത്പ്രതീച്ഛ ദ്വിജാഗ്രേഗൃമാം ശ്രദ്ധയോപഹൃതാം മയാ |
സർവാത്മനാനുരൂപാം തേ ഗൃഹമേധിഷു കർമസു || 11 ||

ഉദ്യതസ്യ ഹി കാമസ്യ പ്രതിവാദോ ന ശസ്യതേ |
അപി നിർമുക്തസംഗസ്യ കാമരക്തസ്യ കിം പുനഃ || 12 ||

യ ഉദ്യതമനാദ്യത്യ കീനാശമഭിയാചതേ |
ക്ഷീയതേ തദ്യശഃ സ്ഫീതം മാനശ്ചാവജ്ഞയാ ഹതഃ || 13 ||

അഹം ത്വാശൃണവം വിദ്വൻ വിവാഹാർഥം സമുദ്യതം |
അതസ്ത്വമുപകുർവാണഃ പ്രത്താം പ്രതിഗൃഹാണ മേ || 14 ||

ഋഷിരുവാച
ബാഘമുദ്യോഘുകാമോഽഹമപ്രത്താ ച തവാത്മജാ |
ആവയോരനുരൂപോഽസാവാദ്യോ വൈവാഹികോ വിധിഃ || 15 ||

കാമഃ സ ഭൂയാന്നരദേവ ത്വേസ്യഃ
പുത്രോഃ സമാമ്നായവിധൗ പ്രതീതഃ |

ക ഏവ തേ തനയാം നാദ്രിയേത
സ്വയൈവ കാന്ത്യാ ക്ഷിപതീമിവ ശ്രിയം || 16 ||

യാം ഹർമ്യപൃഷ്ഠേ ക്വണദംഘ്രിശോഭാം
വിക്രീഡതീം കന്ദുകവിഹ്വലാക്ഷീം |
വിശ്വാവസുർനൃപതത്ത്വാദ്വിമാനാ -
ദ്വിലോക്യ സമ്മോഹവിമൂഢചേതാഃ || 17 ||

താം പ്രാർഥയന്തീം ലലനാലലാമ -
മസേവിതശ്രീചരണൈരഭ്യുഷ്ടാം |
വത്സാം മനോരുചപദഃ സ്വസാരം
കോ നാനുമന്യേത ബുധോഭിയാതാം || 18 ||

അതോ ഭജിഷ്യേ സമയേന സാധ്വീം
യാവത്തേജോ ബിഭൃയാദാത്മനോ മേ |
അതോ ധർമാൻ പാരമഹംസ്യമുഖ്യാൻ
ശുക്ലപ്രോക്താൻ ബഹു മന്യേദ്വിഹിംസ്രാൻ || 19 ||

യതോഭവദ്വിശ്വമിദം വിചിത്രം
സംസ്ഥാസ്യതേ യത്ര ച വാവതിഷ്ഠതേ |
പ്രജാപതീനാം പതിരേഷ മഹ്യം
പരം പ്രമാണം ഭഗവാനനന്തഃ || 20 ||

മൈത്രേയ ഉവാച
സ ഉഗ്രധൻവന്നിയദേവാബഭാഷേ
ആസീച്ച തുഷ്ണീമരവിന്ദനാഭം |
ധിയോപഗൃഹ്ണൻ സ്ഥിതശോഭിതേന
മുഖേന ചേതോ ലുലുഭേ ദേവഹൃത്യാഃ || 21 ||

സോഽനുജ്ഞാത്യാ വ്യവസിതം മഹിഷ്യാ ദുഹിതൂഃ സ്മുടം |
തസ്മൈ ഗുണഗണാഢ്യായ ദദൗ തുൽയാം പ്രഹർഷിതഃ || 22 ||

ശതരൂപാ മഹാരാജ്ഞീ പാരിബർഹാൻമഹാധനാൻ |
ദമ്പത്യോഃ പര്യദാത്പ്രീത്യാ ഭൂഷാവാസഃ പരിച്ഛദാൻ || 23 ||

പ്രത്താം ദുഹിതരം സമ്രാട് സദൃക്ഷായ ഗതവ്യമഃ |
ഉപഗുഹ്യ ച ബാഹുദ്യാമൗക്കംഠോൻമഥിതാശയഃ || 24 ||

അശക്നുവംസ്തദ്വിരഹം മുഞ്ചൻ ബാഷ്പകലാം മുഹൂഃ |
ആസിഞ്ചദംബ വത്സേതി നേത്രോദൈർദ്വഹിതൂഃ ശിഖാഃ || 25 ||

ആമന്തര്യ തം മുനിവരമനുജ്ഞാതഃ സഹാനുഗഃ |
പ്രതസ്ഥേ രഥമാരുഹ്യ സഭാർയഃ സ്വപുരം നൃപഃ || 26 ||

ഉഭയോര്യുഷികുൽയായാഃ സരസ്വത്യാഃ സുരോധസോഃ |
ഋഷീണാമുപശാന്താനാം പശ്യന്നാശ്രമസമ്പദഃ || 27 ||

തമായാന്തമഭിപ്രേത്യ ബ്രഹ്മാവർതാത്പ്രജാഃ പതിം |
ഗീതസംസ്തുതിവാദിത്രൈഃ പ്രത്യുദീയൂഃ പ്രഹർഷിതാഃ || 28 ||

ബർഹിഷ്മതീ നാമ പുരീ സർവസമ്പത്സമൻവിതാ |
ന്യപതൻ യത്ര രോമാണി യജ്ഞസ്യാംഗം വിധുൻവതഃ || 29 ||

കുശാഃ കാശാസ്ത ഏവാസൻ ശശ്വദ്ധരിതവർചസഃ |
ഋഷയോ യൈഃ പരാഭാവ്യ യജ്ഞൗഛ്നാൻ യജ്ഞമീജിരേ || 30 ||

കുശകാശമയം ബർഹിരാസ്തീർയ ഭഗവാൻമനൂഃ |
അയജ്യജ്ഞപുരുഷം ലബ്ധാ സ്ഥാനം യതോ ഭുവം || 31 ||

ബർഹിഷ്മതീം നാമ വിഭുർയാം നിർവിശ്യ സമാവസത് |
തസ്യാം പ്രവിഷ്ടോ ഭവനം താപത്രയവിനാശനം || 32 ||

സഭാർയഃ സപ്രജഃ കാമാൻ ബുഭുജേന്യാവിരോധതഃ |
 സംഗീയമാനസതുകീർത്തിഃ സസ്ത്രീഭിഃ സുരഗായകൈഃ |
 പ്രത്യുഷേഷ്യനുബദ്ധേന ഹൃദാ ശൃൺവൻ ഹരേഃ കഥാഃ || 33 ||

നിഷ്ണാതം യോഗമായാസു മുനിം സ്വായംഭുവം മനും |
 യദാ ഭ്രംശയിതും ഭോഗാ ന ശേകുർഭഗവത്പരം || 34 ||

അയാതയാമാസ്തസ്യാസൻ
 യാമാഃ സ്യാന്തരയാപനാഃ |
 ശൃൺവതോ ധ്യായതോ വിഷ്ണോഃ
 കുർവതോ ബ്രുവതഃ കഥാഃ || 35 ||

സ ഏവം സ്യാന്തരം നിന്ദയേ യുഗാനാമേകസപ്തതിം |
 വാസുദേവപ്രസംഗേന പരിഭൂതഗതിത്രയഃ || 36 ||

ശാരീരാ മാനസാ ദിവ്യാ വൈയാസേ യേ ച മാനുഷാഃ |
 ഭൗതികാശ്ച കഥം ക്ലേശാ ബാധന്തേ ഹരിസംശ്രയം || 37 ||

യഃ പുഷ്ടോ മുനിഭിഃ പ്രാഹ ധർമ്മാനാനാവിധാംഛരുഭാൻ |
 നൃണാം വർണാശ്രമാണാം ച സർവഭൂതഹിതഃ സദാ || 38 ||

ഏതത്ത ആദിരാജസ്യ മനോശ്ചരിതമദ്ഭുതം |
 വർണിതം വർണനീയസ്യ തദപത്യാദയം ശൃണു || 39 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
 തൃതീയസ്കന്ധേ ദ്വാവിംശോധ്യായഃ ||